

Šie liudytojų parodymai surinkti siekiant daugiau sužinoti apie ryšius tarp darbuotojų ir patalpose buvusių objektų. Komitetas per 18 mėnesių apklausė visus darbuotojus apie santykį su patalpomis ir objektais jose. Pasitelkus nešališkus subjektų liudijimų atpasakojimus, siekta išsiaiškinti, kaip toje vietoje vyko darbas, ir ištirti, kaip buvo paveikti darbuotojai ir ar toks poveikis arba, jei tai įmanoma, ryšys galėjo sukelti negrįžtamų pokyčių, ir kiek galima teigti, jog tai prisidėjo prie darbo našumo sumažėjimo arba padidėjimo, darbo užduočių supratimo, naujų žinių ir įgūdžių įsisavinimo ir tam tikru būdu paveikė gamybą.

Juos nesunku valyti. Man rodos, didysis tarsi zyžia, o gal išsigalvoju? Turbūt ne tai turite omenyje? Nežinau, ar taip užmanyta, bet gal čia moteriškos lyties objektas? Tokios ilgos virvės, supintos mėlynomis ir sidabro gijomis. Ji pakabinta veršiuko spalvos odos vadžiomis su baltomis, ryškio-
mis siulėmis. Kokios spalvos būna veršiukai? Veršiuko aš niekada nemačiau. Jai iš pilvo kyšo ilgas, rausvas – kaip jį pavadinti – siulėtas auginys? Jį išvalyti užtrunka ilgiau nei kitus. Paprastai naudoju nedidelį šepetėlį. Vieną dieną ji padėjo kiaušini. Jei norite išgirsti mano nuomonę, nemanau, kad turėtumėt nuolat laikyti ją kybančią. Krisdamas kiaušinis sudužo. Auginio gijos įmirko į kiaušinio masę, telkšančią po ja. Galiausiai aš masę pašalinau. Anksčiau to nesakiau. Galbūt tai buvo klaida. Kitą dieną pasigirdo zyzimas. Aukštesnis, tarsi elektros dūzgimas. O dar kitą dieną ji nutilo. Nuo to laiko – nė garso. Ar apėmė liūdesys? Darbuojuosi abiem rankomis. Negaliu pasakyti, ar kiti ką nors girdėjo. Dažniausiai ateinu tada, kai visi miega. Čia visai nesudėtinga tvarkytis. Tapo mažu mano pasaulėliu. Kol ji ilsisi, kalbu jai. Erdvė nebeatrodo tokia didelė. Tik du kambariai. Jūs galbūt sakysit, kad tai mažas pasaulėlis, bet jis nėra toks jau mažas, kai reikia viską sutvarkyti.

Man nepatinka ten eiti. Ypač tie trys ant žemės – atrodo tarsi įsikūnijęs blogis, o gal abejingumas. Lyg iš to savo visiško abejingumo man norėtų pakenkti. Nesuprantu, kodėl žūt būt turiu juos liesti. Du iš jų nuolat šalti, vienas šiltas. Vis keičiasi, kuris taps šiltuoju. Tarsi vienas kitą įkrautų arba nuolat perduotų vienas kitam energiją. Net suabejoju, ar čia vienis, ar jų trys. Trys atskiri, vienas kitą pažįstantys vienetai. Tarsi būtų artimi. Tai mane gąsdina, nekenčiu. Esu matęs daug tokių kaip jie. Toks įspūdis, kad kiekvienas gali tapti bet kuriuo kitu. Lyg neegzistuočių savaime, būtų tik vienas kito idėja. Jų vis atsiranda daugiau – sankaupos, puokštės. Kaip ant kalno šlaitų išsisėjusi egzema. Juk sakiau, man nepatinka ten būti. Mane nuolat verčia juos liesti, nors aš nenoriu. Ten įėjęs girdžiu jų kalbą, ji mane gniuždo. Sakoma, kad jų daug, jie nėra vienis, vienas yra visų jų kartotė.

006 PARODYMAS

Kada prasidėjo sapnai? Turbūt po kelių pirmųjų savaitių. Sapne visos mano odos poros atsivėrusios, matau, kad kiekvienoje guli po mažą akmenėlį. Nebeatpažįstu savęs. Vis kasausi, nusidraskau iki kraujo.

Septinta diena. Apsivilkome žaliąsias uniformas. Išgėriau pieno. Pamelavau kapitonui, kad nereikėtų eiti pirmai. Jaučiausi susvetimėjusi, pabučiavau trečiąjį pilotą į skruostą. Pagalvojus apie jungiamąjį koridorių, kur susitikome, apie gamtą, kai pirmą kartą žengėme slėniu, kur kapitonas pametė kekę žalių vynuogių, ir kaip po darbo maudėmės upe lyje – tokiam šaltame, kad šis raudoni nudažė plaštakas ir pėdas, – ar tuomet neatrodė, jog mūsų likimas jau nuspręstas? Rytai, kai išeidavau su kibirais, saulė dar tik rodydavosi tarp šlapių, tviskančių medžių, visai kaip tuose jūsų kataloguose. Buvau žalia, perregima, it vaisius saulėkaitoje. Tada trečiasis pilotas guodė mane, šalia jo gulio vis dar guli atversta knyga, palieku ją tarsi skirtuką mūsų istorijoje. Erdvėlaivyje užgesus šviesai taip pat išgirstu vieną iš tų zvimbiančių, jis pradeda, kai piloto nėra. Tas mažasis. Radome jį po krūmu. Septintą dieną nusivedžiau trečiąjį pilotą jungiamuoju koridoriumi, nors jau buvome baigę darbus, tempiausi jį naktį per kalvą. Kišenėje jis turėjo pakelį guminukų, valgėme juos. Ten tamsoje ir iškasiau tuos du iš žemės. Nemanau, kad jie vis dar čia. Rankos sutino, nes nebuvau pratusi prie darbo. Tai įvyko, kai pasikeitus temperatūrai vėl suminkštėjo žemė. Iš pradžių turėjau dirbti

biure, bet tuomet jiems prisireikė mano pagalba. Girdėjau, kad [vardas ir pavardė pašalinti] mirė ir jiems teko visus karantinuoti. Atsimenate tą keistą grandinę, kurią pirmąją dieną radom kalvos papėdėj? Manau, jis manęs nepamirš, tas trečiasis pilotas, nežinau, ar jūs su juo matotės. Nežinau, kur jis dabar, ar dar jį pamatysite. Bet jei pamatysite, gal pasakytumėt, kad negalvotų apie mane kaip apie tą, kurios negalima pajudinti iš vietos, kad prisimintų, jog tai aš jį bučiavau ir nusitempiau už kalvos ir tada tarp dienos ir nakties iškriti rasa, ten išgirdom ir tą zvimbimą. Jis smarkėjo palaipsniui, it vanduo, kylantis nuo žemės. Pastebėjau, kad dėl manęs jo veidas pasikeitė. Daug ką norėčiau jam parodyti, bet nerodau, kol visko nesutvarkiau, nors dabar tai gal jau niekada neįvyks. Labiausiai nenorėčiau būti ten, kur galiu būti. Ne, tai nesusiję su patalpomis. Ne, nemanau. Tikiuosi, gerokai pasistūmėjote su darbais. Tikiuosi, gerai darote, ką turite daryti. Tikiuosi, kad jam neteks mirti, nors ir suprantu, kad tai tikėtina.

Patalpoje visų pirma užuodžiu lengvą citrusų ar persikų kauliukų aromatą. Kažin, ar jūs, susėdusieji aplink stalą, laikote mane nusikaltėliu? Man patinka įeiti į patalpą. Ji man atrodo labai erotiška. Tas kabantis daiktas – atpažįstu jame savo lytį. Arba tą lytį, kurią turiu šešiatūkstantajame erdvėlaivyje. Kaskart į ją pažvelgęs pajaučiu tai tarp kojų ir tarp lūpų. Jis sudrėksta. Nors galbūt aš ir nebūtinai kažką ten turiu. Medžiotojai iš mano komandos vadina tai *atvirktiniu strap-on*. Gal ir bjauriai pasakyta, bet jau minėjau, kad nebūtinai sutinku su jūsų požiūriu į tai, kas čia vyksta. Labai gali būti, kad dėl to ir laikote mane nusikaltėliu. Pusiau žmogus – iš kūno ir technikos. *Pernelyg gyvas*.

015 PARODYMAS

Labai džiaugiuosi savo papildiniu. Turėtumėte ir kitiems jų išduoti. Štai čia aš, bet kartu ir ne aš. Turėjau visiškai pasikeisti, kad galėčiau priimti naująją savo dalį – tai, kas, sakote, taip pat esu aš. Tai, kas yra kūnas ir ne kūnas. Pabudęs po operacijos išsigandau, bet išgąstis greitai atslūgo. Dabar galiu daugiau nei bet kas kitas. Esu labai vertingas įgulos įrankis. Tai suteikia man tam tikrą statusą. Vienintelis dalykas, prie kurio dar nepripratau, – sapnai. Sapnuoju, kad ten, kur dabar papildinys, nieko nėra. Kad papildinys nuplyšo, o gal niekuomet net nebuvo mano dalis. Kad jis jaučia man stiprų priešišumą. Laisvai kybo ore tiesiai prieš mane ruošdamasis pulti. Kai po tokio sapno pabundu, mano papildinys lengvai zvimbia, rodos, lyg turėčiau du – vieną ten, kur ir turėtų būti, o tiesiai virš jo kitą, plika akimi nematomą, atsiradusį tamsoje, ten, kur miegu, – iš mano sapno.

Kvapas patalpoje turi keturias širdis. Nė viena jų nėra žmogiška, todėl mane prie jų ir traukia. Apačioje tvyro žemės ir ąžuolo samanų, smilkalų kvapas, gintare įkalinto vabzdžio aromatas. Rudas kvapas. Sunkus, ilgai išliekantis. Ant odos, nosyje gali išlikti iki savaitės. Žinau, kaip kvepia ąžuolo samanos, nes jūs man šį kvapą įskiepijote, kaip ir įsivaizdavimą, kad turiu mylėti vieną vyrą, privalau būti ištikima vienam vyrui, kad man turi pirštis. Visi čia esame pasmerkti svajoti apie romantišką meilę, nors nepažįstu nė vieno, kuris taip mylėtų, kuris taip gyventų. Bet jūs vis tiek mums įdiegėte tokias svajones. Žinau, kaip kvepia ąžuolo samanos, bet nežinau, koks jausmas jas liesti, nors maždaug galiu įsivaizduoti, ką reiškia stovėti miško pakraštyje ir žvelgiant į jūrą glostyti tomis samanomis apaugusį ąžuolo kamieną. Sakykit, ar jūs įskiepijot šį įsivaizdavimą, ar tai – programos dalis? O gal šis vaizdinys kilo savaime, iš manęs pačios?

Šioje vietoje daug kartų sėdėjau ir laukiau. Čia nėra langų, bet kairėje yra durys, dešinėje – koridorius. Sienos baltos, grindys oranžinės. Viduryje stovi raidės L formos suolas, sienose – nišos, kur gali pasikabinti uniformą, kol lauki. Man labiausiai patinka sėdėti čia. Čia gali ateiti panorėjęs pabūti vienas. Lubose atsidaro liukas, o pro plyšį krenta šviesos stulpas; pirma į šviesą iškiši rankas, po to – basas pėdas, galiausiai – galvą. Jausmas nuostabus, tarsi prausiantis. Kūną persmelkia laukimo džiaugsmas, lyg elektra nutvilko. O gal iš tikrųjų trenkia elektra? Gal jūs žinot? Ar čia elektra, ar tikrai? Tuomet jau galima eiti į tą patalpą. Jei nebuvai pakankamai žmogiškas, praradai pasitikėjimą arba kaip kitaip apleidai savo čionykštes pareigas, arba, be užuolankų kalbant, jei pridarei kokių bėdų organizacijai, gali laukti kiek širdis geidžia – šviesos stulpas nepasirodys. Tu nepateksi į tą patalpą. Nes esi nešvarus.